

BINNERT DE BEAUFORT

Kerstmis in Scheveningen

Met een levensschets van de auteur
door Esther Blom

Kerstmis in Scheveningen

BINNERT DE BEAUFORT

Kerstmis in Scheveningen

Met een levensschets van de auteur
door Esther Blom

Hilversum
Verloren
2021

Afbeelding op het omslag: Portretfoto Binnert de Beaufort, waarschijnlijk kort voor de Tweede Wereldoorlog.

ISBN 9789087049515

© 2021 Stichting De Treeker Eik en Esther Blom
Uitgeverij Verloren
Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

Inhoud

Inleiding door de Historische Commissie van Stichting De Treeker Eik	7
Proloog	9
Levensschets	11
Familie, jeugd, opleiding	11
Oorlog, verzet	17
Arrestatie in Brussel	19
Oranjehotel	21
Verhoren	22
Ontsnapping	23
Binnert ondergedoken, zijn moeder gegijzeld	26
Vriendschap in Sloterdijk	29
Creativiteit en onrust	32
Terug in het verzet	36
Het einde	40
Binnerts nalatenschap	43
Epiloog	45
Inleiding 2e druk	51
Kerstmis in Scheveningen	53
Bronvermeldingen	69

Inleiding door de Historische Commissie van Stichting De Treeker Eik

In 1807 stichtte Willem Hendrik de Beaufort (1775-1829) familielandgoed Den Treek in Leusden. In de daaropvolgende eeuw werd dit landgoed geleidelijk uitgebreid en vanaf 1908 ondergebracht in een familievennootschap. Deze vennootschap 'Landgoed Den Treek-Henschoten NV', met op dit moment ruim 600 nakomelingen van W.H. de Beaufort als aandeelhouder, bestuurt dit landgoed nog steeds.

Om de band tussen familieleden en landgoed en tussen de familieleden onderling te versterken werd in 1965, naast de vennootschap, de 'Stichting De Treeker Eik' opgericht. Als één van haar taken beheert deze stichting het historisch erfgoed van het landgoed en de familie. Deze taak is door haar opgedragen aan de Historische Commissie. Om dit historisch materiaal voor de familieleden en andere belangstellenden toegankelijk te maken, geeft de Historische Commissie zelf of in samenwerking met een uitgever boeken uit, waarvan er één voor u ligt.

Ons familielid Binnert Philip de Beaufort (1919-1945) heeft het boekje *Kerstmis in Scheveningen* nagelaten. Hierin beschrijft hij hoe hij vlak voor Kerstmis 1942, na een dag van zware verhoren door de Duitse bezetter, terugkomt in zijn cel in de strafgevangenis 'Het Oranjehotel' in Scheveningen. Ondanks de onzekerheid over zijn (dood)vonnis, de honger, de pijnlijke wonden, de pesterijen van de bewaking, het ongedierte in zijn strozak en de eenzaamheid, beleeft hij deze Kerstmis als een diepe religieuze ervaring. Maar wie was deze Binnert de Beaufort? Wat was zijn voorgeschiedenis? Hoe is hij uit het 'Oranjehotel' ontsnapt? Wat was zijn rol in het verzet en hoe is hij aan zijn eind gekomen?

Via Willem Hendrik de Beaufort, een zoon van de oudste broer van Binnert, kwamen wij in contact met Esther Blom. Zij is de oudste dochter van Eva van Suchtelen, die in de laatste oorlogsjaren een dierbare vriendin van Binnert en een collega-verzetsstrijder was. Esther heeft uit de eerste hand veel over Binnert gehoord en via haar kon voor deze uitgave gebruik gemaakt worden van foto's en persoonlijke correspondentie tussen Binnert en Eva. Op verzoek van de Historische Commissie heeft zij een levensschets van Binnert geschreven, waarvoor wij haar zeer dankbaar zijn en die aan deze uitgave is toegevoegd.

Omdat vermoed werd dat er ook buiten de familie belangstelling voor dit verhaal zou zijn, is samenwerking gezocht met Uitgeverij Verloren. Wij zijn deze uitgever zeer erkentelijk dat hij deze uitgave op zich heeft willen nemen.

Floris van Asbeck
Voorzitter Historische Commissie De Treeker Eik
Mei 2021

Proloog

Voorafgaand aan de Nationale Dodenherdenking op de Eerebegraafplaats in de gemeente Bloemendaal wordt elk jaar op 4 mei de Stille Tocht gelopen. Honderden deelnemers verzamelen zich bij de watertoren in Overveen, waar de stoet om 19.00 uur vertrekt. Een peloton militairen voorop, dan de nabestaanden, weer een peloton en ten slotte de belangstellenden. Tussen deze groepen enige afstand om opstoppingen te voorkomen. Het duurt even voor ieder zijn persoonlijke tred heeft aangepast, maar als het gemeenschappelijke ritme is gevonden, marcheert een menigte van drie generaties in deinende beweging over de Zeeweg. Zwijgend.

Het geluid van de voetstappen overstijgt het ruisen van de zeebries, de kreet van een meeuw, geronk van een vliegtuig. Het is de vreedzame tegenhanger van het gestamp van vijandelijke laarzen in het verleden. Na een paar kilometer klinkt klokgebeier dat luider wordt naarmate het doel dichterbij komt. Een houten kruis wordt zichtbaar, hoog in de duinen, een bakem dat de weg wijst. Plotseling houdt de stoet in, verlaat de bermen vol bloeiend fluitenkruid, versmalt zich en volgt het schelpenpad naar de Eerebegraafplaats.

Op dit ommuurde plateau voorzien van vlaggenmast, kranshouders en klokkenstoel, liggen 373 granieten grafstenen met inscripties ter gedachtenis aan verzetsstrijders die tijdens de Tweede Wereldoorlog hun acties tegen het Duitse Naziregime met de dood moesten bekopen. In de eerste oorlogsjaren werden geëxecuteerden uit diverse plaatsen nog op last van de bezetter gecremeerd in Westerveld, Driehuis. De verzamelde as van velen van hen bevindt zich in de grote bronzen urn bij de ingangspoort. Vanaf november 1944, toen de gaslevering stopte en crematie dus niet meer mogelijk was, werden gefusilleerden naar dit afgesloten duingebied gebracht – als ze al niet ter plekke in deze duinen waren gedood – en in massagraven geworpen. Na de bevrijding zijn ze opgegraven, geïdentificeerd en herbegraven. Al deze dappere, meest jonge mensen hebben zich ingezet voor vrijheid en vrede. Met de definitieve begrafenis van Hannie Schaft op 27 november 1945, werd de Eerebegraafplaats officieel ingewijd.

Het is bijna acht uur en in afwachting van de korte, sobere plechtigheid hebben de nabestaanden zich bij de graven opgesteld en bloemen neergelegd. Belangstellenden staan op een hoger gelegen omloop, geflankeerd door militairen en padvindders. Er

heerst een mooie sfeer van gezamenlijkheid. Het gebeier van de klok verstomt, de zon staat nu laag aan de hemel, de vlag wappert halfstok. Dan speelt een trompettist vanaf het duin zijn Last Post als aankondiging van de twee minuten stilte. Twee minuten waarin alleen de natuur zich laat horen en niemand weet wat de ander denkt. Welke gedachtengolven komen aanrollen in al deze hoofden en ebben weer weg? Na het zingen van het Wilhelmus ontstaat ontspanning. De mensen beginnen zacht te praten, groeten hier en daar een bekende, schuifelen langs de graven, verspreiden zich, vertrekken.

Al tientallen jaren voert deze Stille Tocht mij naar de grafsteen van Binnert Philip de Beaufort, de verzetsman aan wie dit boekje is gewijd. Op deze steen wordt ook Dick Folmer herdacht, zijn vriend en bevrijder. De plaquette aan linkerzijde is ter herinnering aan de broers Lodewijk en Gerard van Hamel, lotgenoten met wie Binnert familiair verbonden was. Bij hem leg ik mijn bloemen neer en gedenk ik zijn vriendschap met mijn moeder, Eva van Suchtelen, die als koerierster nauw betrokken was bij de laatste anderhalf jaar van zijn leven.

Levensschets

FAMILIE, JEUGD, OPLEIDING

Binnert Philip de Beaufort werd op 17 augustus 1919 in Arnhem geboren, negen maanden na het einde van de Eerste Wereldoorlog, in een hoopvolle tijd. Nog geen drie maanden voor het einde van de Tweede Wereldoorlog werd hij op 16 februari 1945 door de Grüne Polizei op klaarlichte dag neergeschoten in Amsterdam. Hij was vijfentwintig jaar.

Zijn ouders, Louise Theodora barones van Hardenbroek (1887-1952) en jonkheer François Willem Lambert de Beaufort (1883-1956), stamden uit adellijke geslachten die door hun huwelijk in 1908 met elkaar verbonden werden. Het bezit van kasteel Hardenbroek bij Cothen, ten zuiden van de Utrechtse Heuvelrug, maakt deel uit van de geschiedenis van de ene familie, landgoed Den Treek-Henschoten, in de buurt van Amersfoort, van de andere. Diverse voorvaderen hadden belangrijke bestuurlijke en politieke functies.

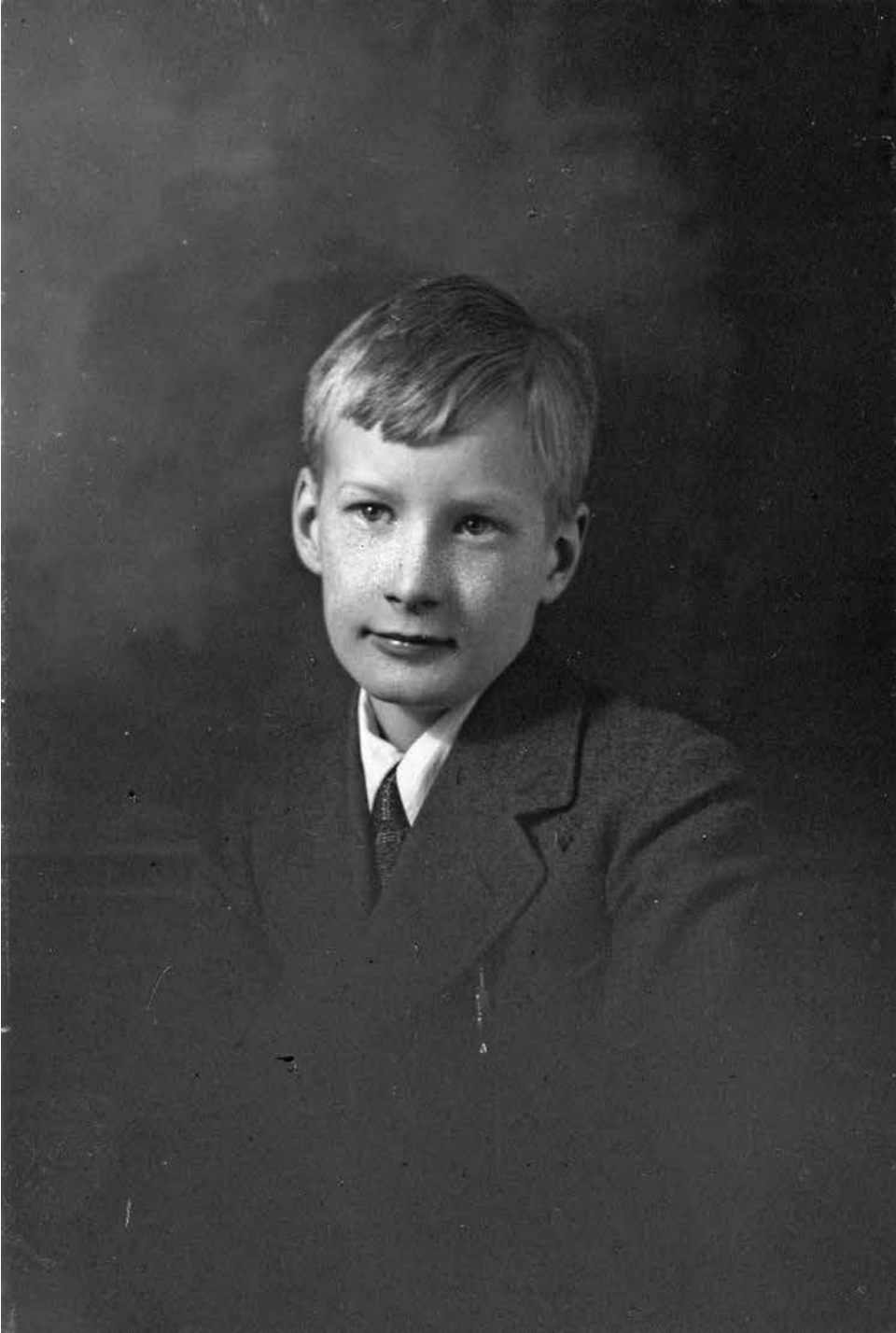
Loukie en Frans waren eenentwintig en vijfentwintig jaar oud toen ze trouwden. Zij vestigden zich in Den Haag, de Archipelbuurt, aan de Celebesstraat 80, waar hun eerste twee kinderen werden geboren, Willem Hendrik (Wim) en Ada Reiniera. In deze jaren was Frans ordonnansofficier, dat wil zeggen adjudant, van Koningin Wilhelmina. Het aanbod om Hofmaarschalk te worden sloeg hij af. In augustus 1914 werd hij uit militaire dienst ontslagen wegens lichamelijk letsel opgelopen bij een val van zijn paard. Het gezin verhuisde naar Rotterdam waar Frans een praktijkgerichte opleiding economie ging volgen en woonde daarna korte tijd in Roermond in verband met een stage. Hier werd Coenraad Carel Theodoor (Theo) geboren. Nog hetzelfde jaar vertrok het gezin naar Arnhem en begon Frans zijn bankiersloopbaan. Als laatste kind kwam Binnert Philip ter wereld in 1919. Hij werd vernoemd naar grootvader Binnert Philip de Beaufort, bij leven burgemeester van Baarn, Eemnes en Den Haag.

Het huwelijk hield geen stand en liep uit op een scheiding in 1921. Frans hertrouwde spoedig en Loukie verhuisde met de vier nog jonge kinderen van het adres Boulevard 1 naar de Velperweg 92 in Arnhem. Zij was een verstandige en ruimhartige vrouw die zich goed wist te redden in tijden van tegenslag. Dat Binnert zich vanaf zijn tweede jaar

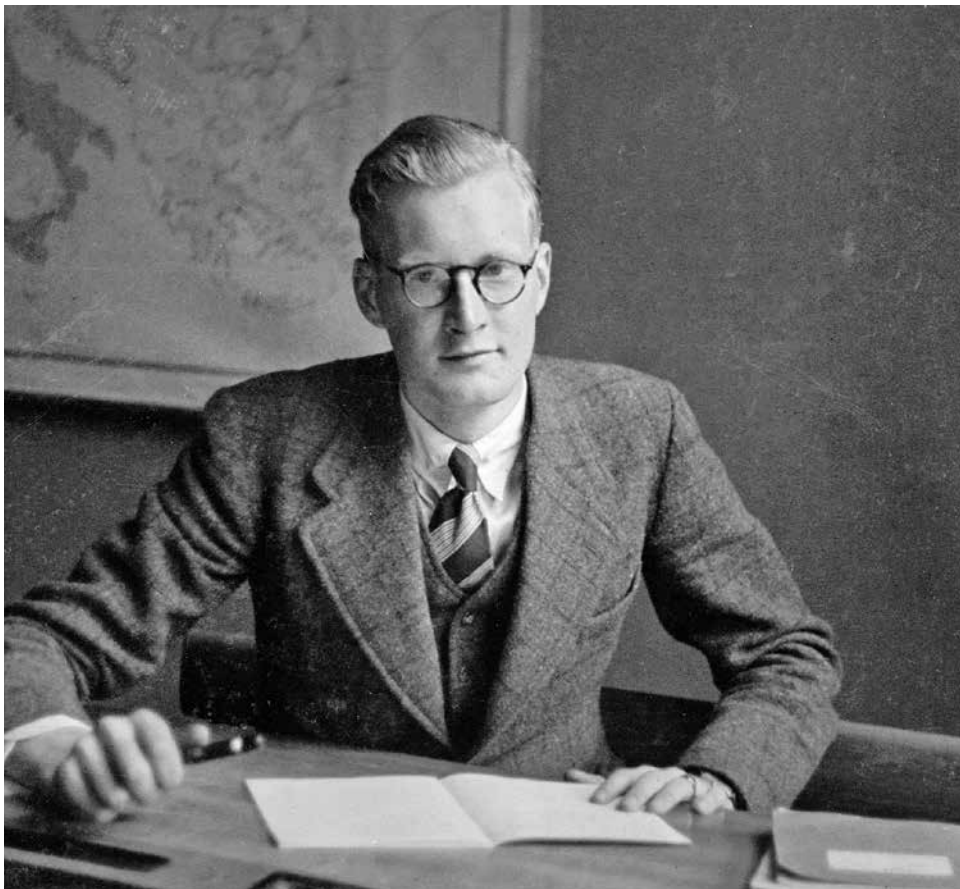
Binnert als peuter.

Binnert ca. 8 jaar oud.

Binnert als puber.

Binnert als scholier.

niet dagelijks aan een vaderfiguur kon spiegelen, verklaart misschien de sterke band die hij later met zijn moeder zou krijgen. In de cruciale laatste jaren van zijn leven zou deze band een reddingsboei zijn.

We weten niet veel over zijn vroege jeugd – behalve dat hij graag optrok met Theo – maar enkele zwartwit foto's geven een indruk van het kind dat hij was: een peuter die verwachtingsvol en wat vroegwijs in de camera kijkt. Een in zichzelf gekeerde achtjarige jongen met een vleugje humor bij de mondhoeken. Een puber met een wilskrachtige kaak en een onderzoekende blik. En een jongvolwassene die de kijker met een schalkse glimlach voor zich inneemt. Wat latere foto's tonen een ernstige, meer beschouwelijke blik, alsof hij de dreiging van de komende gebeurtenissen al voelt.

Na de lagere school doorliep hij de afdeling HBS van het Christelijk Lyceum in Arnhem, in de jaren van beurskrach, crisis en opkomend nationaalsocialisme. In 1938 schreef hij zich in als student land- en bosbouwkunde aan de Landbouwhogeschool in

Binnert als student.

De verzetsstrijder Binnert Philip de Beaufort werd op 17 augustus 1919 in Arnhem geboren. Op 16 februari 1945 werd hij door de Grüne Polizei op klaarlichte dag neergeschoten in Amsterdam.

Zijn literaire nalatenschap *Kerstmis in Scheveningen* werd in 1944 illegaal gedrukt en verspreid.

Het is het ontroerende verhaal van zijn kerstviering twee jaar eerder, als gevangene in het Oranjehotel.

Op initiatief van Stichting De Treeker Eik die onder meer het historisch erfgoed van de familie de Beaufort beheert, kwam deze vierde druk tot stand. De toegevoegde levensschets is een reconstructie van het korte leven van Binnert en zijn rol in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.

